

Prekentekest: salme 22,8-12

Alle som ser meg, håner meg,
vrenger leppene og rister på hodet:

«Han har overgitt seg til Herren,
la ham fri ham ut og redde ham,
siden han har glede i ham!»

Du dro meg fram fra mors liv,
du gjorde meg trygg ved hennes bryst.

Fra jeg ble født, er jeg kastet på deg,
fra mors liv er du min Gud.

Vær ikke langt fra meg,
for nøden er nær,
og det er ingen som hjelper.

Slik lyder Herrens ord.

«Kjære Gud, jeg har det godt. Takk for alt som jeg har fått. Du er god, du holder av meg. Kjære Gud gå aldri fra meg. Pass på liten og på stor. Gud bevare far og mor.»

Vi lærer våre barn et trygt tillitsforhold til Gud, og selv er vi gjerne opplært i det samme. Gud er vår sikre tilflukt, og for noen også en garantist for det sikre livet. Vår bønn gir beskyttelse, og jeg er sikker på at vi som kristne er spart for mye. Og godt og rett er det at vi er trygge og sikre i vårt gudsforhold. Men det finnes også andre menneskelige erfaringer med Gud som vi kanskje bør låne øret til og lære av.

Salme 22 begynner med ordene: «Min Gud, min Gud, hvorfor har du forlatt meg?» Disse ordene kjenner vi igjen fra Jesus selv, ordene han sa på korset. Slik forstår vi at denne salmen dypest sett forteller om Jesus, men den regnes som en av Davids salmer, og man regner med at den har sin historie knyttet opp mot kong Davids liv, uten at vi vet helt hvilke hendelser som gav inspirasjon til salmen. Dernest har Salme 22, som alle andre av Bibelens salmer, blitt brukt av Israels menighet i gammel tid, sunget av enkeltpersoner, og kanskje også i gudstjenester og av folk på vei til gudstjeneste opp igjennom århundrene fram mot Frelserens fødsel. Og det er sterke ord.

«Alle som ser meg, håner meg, vrenger leppene og rister på hodet.» Vi hører om fornedrelse, folk som hermer etter det en sier, rister på hodet og gjør grimaser like opp i ansiktet, og spotter på grunn av ens gudsforhold. Vi liker ikke slike ting. Det er harde typer mobbing og trakassering.

Jeg tenkte på det under forberedelsene til denne prekenen, at livet er ikke alltid lett for alle. De fleste har sitt å stri med. Dels er det hverdagslige opp- og nedturer. Men av og til kan en også rammes av depresjoner, bekymringer, ting som gir grunn til uro, eller rammes av direkte ulykker.

Vi lever i en tradisjon som er fattigere på klagesalmer enn Israels gamle menighet. Vår tid er rik på lovsanger. I salmeboka har vi salmer om Guds storhet og herlighet, om Guds skaperverk, om Guds omsorg, om Guds nåde i Kristus, om dåpen og troen, om takk og tilbedelse, bare for å nevne noe. Det som kommer nærmest klagen er vel kanskje temaet trengsel og trøst, men vi er likevel ikke helt der i det frodige og direkte språket fra klagen i salmene i Det gamle testamente.

Har vi mistet noe i vår søken etter det bekymringsfrie livet? Kanskje hadde det vært godt for oss å noen ganger kunne syng ut vår klage til Gud, å rette også denne siden ved livet mot Gud. Bibelen gir oss gode forbilder. Jeg tror vi kunne vært bedre rustet til livet slik det møter oss på godt og vondt dersom vi også hadde lært klagesalmer fra vi var små. For alt i livet er ikke så glatt og enkelt, og Gud har ikke sagt at han garanterer et enkelt liv.

Han som skrev Salme 22 søker mot Gud etter hjelp. Hvor er Gud i nøden? Jo, forfedrene satte sin lit til deg, Gud. Du fridde dem ut. Du var der for dem. Men er du der for meg? Det er et stort sentralt spørsmål, ikke bare for han som skrev salmen, men for mange som siden har lest denne salmen eller enda til sunget den og kjent på tomhet. «Min Gud, jeg roper om dagen, men du svarer ikke, jeg roper om natten og får ikke ro.» Salme 22,3.

For noen er det slik at når krisen rammer kjennes Gud borte. Jeg har hørt vitnesbyrd om dette, og undring over at det kan oppleves slik. Ei enke fra et annet sted mistet sin mann brått og uventet. Hun følte det som hun også mistet Gud, og at Gud var borte i lang, lang tid, for så med årene smått om sen å vise seg nær.

«Vær ikke langt fra meg, for nøden er nær, og det er ingen som hjelper.» Av og til kan selv små ting skygge for solen bare de er nær nok våre øyne. Han som skrev Salme 22 gav ikke opp. Også i det følte gudsforlatte mørket søkte han etter Gud.

I dette gudsforlatte mørket gikk siden Jesus inn. Leser vi videre i Salme 22 kan vi levende se for oss korsfestelsen fra den korsfestedes side, med ord som: «En flokk av voldsmenn omringer meg. De gjennomborer mine hender og føtter. Hvert bein i kroppen kan jeg telle. De stirrer, de ser på meg. De deler klærne mine mellom seg og kaster lodd om kappen.»

Jesus ropte ut ordene: «Min Gud, min Gud, hvorfor har du forlatt meg?» for at vi som tror og følger Jesus skal slippe å oppleve gudsforlatthet som realitet. Vi skal slippe at gudsforlatthet en gang blir vår evige virkelighet. Vår frelse bygger på objektive fakta, og slik må det være. Vår frelse avhenger av at Jesus har

sonet vår synd på korset, og at vi gjennom dåpen og troen har tatt imot Jesus og lever under nåden, tilgivelsen og oppgjøret med Gud og medmennesker.

Det er annerledes med våre følelser og opplevelser. De er reelle og virkelige nok, og vi skal ta følelsene på alvor, men de kan fare ulikt av sted med oss. Jeg tror det er rett å legge alt fram for Gud slik vi føler og opplever det. Der har også klagen sin selvsagte plass, sammen med bønner, lovsangen og takken.

La oss ikke være redd for spenningen mellom den enkle tilliten til Guds gode omsorg, og at livet også gir rom for klage. De gammeltestamentlige klagesalmene formidler også håp til Gud, en tillit til at Gud hører bønn og at lovsangen igjen skal lyde. Det håpet skal også vi gripe.

Ære være Faderen og Sønnen og Den Hellige Ånd som var og er og blir én sann Gud fra evighet og til evighet.

Solosang: «Ingen er så trygg i fare.»